

บทที่ 4

งบประมาณการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่ารัฐวิสาหกิจเป็นกิจการของรัฐบาล ที่ตั้งขึ้นเพื่อประกอบธุรกิจโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยเร่งรัดพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยให้เจริญรวดเร็วและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนยิ่งขึ้น รัฐวิสาหกิจของประเทศไทยส่วนใหญ่นำเงินมาดำเนินการด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ซึ่งต้องใช้เงินจำนวนมากทั้งในด้านรายจ่ายประจำและรายจ่ายในการลงทุนต่าง ๆ ในขณะที่รัฐบาลก็มีรายจ่ายเป็นจำนวนมากและเพิ่มขึ้นทุกปี การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ ถ้าดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ จะสามารถนำกำไรส่งรัฐได้มาก แต่ถ้าขาดประสิทธิภาพและประสพการขาดทุน รัฐจะต้องนำเงินจากภาษีไปอุดหนุนการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ ก่อให้เกิดปัญหาขาดดุลการคลัง เป็นภาระด้านการเงินของรัฐทั้งจากงบประมาณรายจ่าย และการก่อหนี้ต่างประเทศ

กฎหมายวิธีการงบประมาณ พ.ศ.2502 ได้บัญญัติความหมายของคำว่า รัฐวิสาหกิจไว้ว่า หมายความว่า องค์กรของรัฐบาล หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานธุรกิจของรัฐบาลและหรือหน่วยงานที่เป็นรัฐวิสาหกิจอื่นเข้าไปถือหุ้นร่วมทุนอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละ 50 ของทุนทั้งหมด

รัฐวิสาหกิจของประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบคือ รัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล และไม่เป็นนิติบุคคล

รัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล โดยปกติจัดตั้งตามกฎหมายที่เป็นพระราชบัญญัติ หรือพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งที่ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์การของรัฐ พ.ศ.2496 ส่วนที่เป็นบริษัทจำกัด จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ส่วนรัฐวิสาหกิจที่ไม่เป็นนิติบุคคลนั้น จัดตั้งขึ้นโดยมติคณะรัฐมนตรี

ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ

สำนักงานงบประมาณ (ส.ง.บ.)

อำนาจหน้าที่หลักของสำนักงานงบประมาณ ตามที่ระบุไว้ใน พ.ร.บ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ.2502 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2503 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2511 แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 203 พ.ศ.2515 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2517 พอสรุปได้ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ด้านรายจ่าย

1.1 พิจารณาจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาลที่ที่มีความจำเป็นต้องขอรับเงินงบประมาณแผ่นดิน

1.2 ควบคุมและติดตามการใช้จ่ายเงินของรัฐบาลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

(1) ควบคุมการใช้จ่ายเงินของรัฐบาลที่ได้รับเงินงบประมาณตามแผนงาน-งาน-โครงการ

(2) ติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณซึ่งได้กำหนดไว้ตามกฎหมายเพื่อทราบความคืบหน้าของผลการดำเนินงาน โดย

1. เรียกเจ้าหน้าที่มาชี้แจงข้อเท็จจริง ตรวจสอบบัญชี เอกสาร และหลักฐานต่าง ๆ

2. อนุมัติให้มีการเปลี่ยนแปลงงบประมาณแผ่นดิน ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องโอนไปใช้ในรายการอื่น

1.3 ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของรัฐบาล

2. อำนาจหน้าที่ด้านรายได้

2.1 การประมาณการรายได้ของรัฐบาลเพื่อกำหนดเงินที่จะนำส่งเข้ารัฐโดย

(1) เรียกรัฐวิสาหกิจเสนอประมาณการรับและจ่ายเพื่อประโยชน์ในการประมาณรายได้ของรัฐบาล

(2) ร่วมกับกระทรวงการคลังพิจารณาค่าขอหรือค่าขอผ่อนผันไม่นำส่งรายได้เข้ารัฐ

- 2.2 รวบรวมและจัดทำรายงานฐานะทางการเงินของรัฐวิสาหกิจ
3. หน้าที่ที่ปฏิบัติร่วมกับส่วนราชการอื่น
 - 3.1 ร่วมพิจารณาขบถทุนของรัฐวิสาหกิจในคณะกรรมการพิจารณาขบถทุน
 - 3.2 เสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในด้านการเงินของรัฐวิสาหกิจที่จะต้อง เสนอขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี
 - 3.3 ร่วมพิจารณากับรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องการบริหารการเงินการคลังของรัฐวิสาหกิจ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

สศช. มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติและระเบียบ 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2521 และระเบียบว่าด้วยขบถทุนของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2522 สรุปได้ดังนี้

1. หน้าที่โดยสรุปตามพระราชบัญญัติ
 - 1.1 ตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2521 กำหนดหน้าที่ของ สศช. ไว้ดังนี้
 - (1) พิจารณาแผนงานและโครงการพัฒนาของรัฐวิสาหกิจ ประสานแผนงานและโครงการพัฒนาที่วางแผนส่วนรวม สำหรับช่วงระยะเวลาหนึ่ง (5 ปี) ตามจุดมุ่งหมายแห่งการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ตามกำลังทรัพยากรที่มีอยู่และตามลำดับความสำคัญ
 - (2) ศึกษาเกี่ยวกับกำลังเงิน กำลังคน และทรัพยากรที่มีอยู่และอาจหามาได้ และวางแผนการใช้และการจัดหาทรัพยากรดังกล่าวเพื่อประโยชน์ของรัฐ
 - (3) จัดทำข้อเสนอโดยหารือกับกระทรวง ทบวง กรม ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับงบประมาณแผ่นดินในเรื่องที่เกี่ยวกับรายจ่ายประจำของรัฐวิสาหกิจ สำหรับทรัพยากรหลักที่เพิ่มขึ้นเพื่อใช้ในการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งจำนวนเงินที่ใช้จ่ายไม่ว่าจะจ่ายจากงบประมาณ เงินกู้ยืม เงินกำไร หรือเงินอื่นใด
 - (4) ศึกษาและวิเคราะห์รายจ่ายที่จ่ายจริงสำหรับการก่อสร้างหรือบำรุงรักษาทรัพยากรหลัก เพื่อให้คำแนะนำแก้ไขเท่าที่จำเป็น
 - (5) ศึกษาและวิเคราะห์รายจ่ายที่จ่ายจริงสำหรับบริการทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการแก้ไขเท่าที่จำเป็น

(6) พิจารณาให้คำแนะนำและกำหนดหลักการให้รัฐวิสาหกิจจัดทำแผน และโครงการพัฒนาที่จะขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศ เพื่อให้เป็นไปตามแผนพัฒนาฯ

(7) ติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาของรัฐวิสาหกิจ ให้คำแนะนำ เร่งรัด ปรับปรุง หรือล้มเลิกโครงการเมื่อเห็นควร

1.2 พิจารณาให้ความเห็นโครงการพัฒนาหรือแผนงานที่รัฐวิสาหกิจเสนอขอ ตั้งงบประมาณรายจ่ายในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่าง พ.ร.บ.งบ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

1.3 สศช.มีอำนาจเรียกให้รัฐวิสาหกิจปฏิบัติการ ดังต่อไปนี้

(1) เสนอแผนงานและโครงการพัฒนา ตลอดจนรายละเอียดทาง วิชาการ และการเงินกับสถิติ และรายการต่าง ๆ ที่จำเป็นแก่การศึกษาภาวะ เศรษฐกิจและ สังคมของประเทศ รวมทั้ง เสนอแผนงานและโครงการพัฒนาที่ขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศ และรายการต่าง ๆ ที่จำเป็นแก่การศึกษาภาวะ เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

(2) เสนอข้อเท็จจริงที่จำเป็นเพื่อพิจารณาผลงานของโครงการพัฒนา ที่กำลังดำเนินการอยู่

2. หน้าที่ตามระเบียบว่าด้วยงบลงทุน มีดังนี้

2.1 รัฐวิสาหกิจทุกแห่งต้องจัดทำงบลงทุนเต็มตามโครงการและงบลงทุนประจำปี ตามแบบและวิธีการที่ สศช.ได้กำหนดไว้ และ เสนอให้ สศช.พิจารณาก่อนจึงจะดำเนินการได้ การเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญของงบลงทุนเต็มตามโครงการที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว จะต้อง ส่งให้ สศช. พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

2.2 คณะกรรมการพิจารณางบลงทุนมีอำนาจหน้าที่พิจารณางบลงทุนของ รัฐวิสาหกิจ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้รัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งถือปฏิบัติ

2.3 การเสนองบลงทุนประจำปีให้เสนอต่อ สศช.อย่างน้อย 60 วัน ก่อนวัน เริ่มงวดการบัญชีต่อไป และ สศช. ต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน 45 วัน นับตั้งแต่วันที่ ได้รับ งบลงทุน

2.4 การเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมงบลงทุนจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี หรือคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแล้วแต่กรณี ตามที่กรม.ได้มอบอำนาจ ไว้

2.5 ให้รัฐวิสาหกิจจัดทำทะเบียนคุมงบลงทุนแสดงรายการตามงบลงทุนที่ได้รับอนุมัติ การโอนงบประมาณ การเปลี่ยนแปลง การเพิ่มเติม การใช้จ่ายประจำปีตามงบลงทุนและรายการที่ขอผูกพันไว้จ่ายในปีต่อไป

2.6 งบลงทุนที่ได้รับอนุมัติแล้ว หากยังมีได้ดำเนินการและถ้าเห็นว่ารายการลงทุนนั้นไม่เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันแล้ว ให้คณะกรรมการพัฒนาการฯ หรือ ค.ร.ม. แล้วแต่ละกรณีสั่งระงับได้

2.7 ห้ามมิให้รัฐวิสาหกิจจ่ายเงินหรือก่อนนี้ผูกพันงบลงทุนเกินกว่าที่ได้รับอนุมัติ เว้นแต่กรณีฉุกเฉิน

2.8 ถ้ารัฐวิสาหกิจไม่ปฏิบัติตาม ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินแจ้งข้อแก้ไขให้รัฐวิสาหกิจทราบ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องให้เป็นไปตามระเบียบ หากรัฐวิสาหกิจไม่เห็นด้วยกับความเห็นของ ส.ค.ง. ให้เสนอเรื่องต่อ สศช. พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

กระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 และระเบียบว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2520 และมติ ค.ร.ม. โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบ 2 หน่วยงาน คือ

1. สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง มีหน้าที่เกี่ยวกับการหาแหล่งเงินกู้ต่างประเทศสำหรับรัฐวิสาหกิจ

2. กรมบัญชีกลาง กองที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจ 2 กอง คือ กองรัฐวิสาหกิจ และกองธนาคาร มีหน้าที่ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ฐานะการเงินของรัฐวิสาหกิจ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดวงเงินรายได้นำส่งรัฐ และกำหนดระยะเวลาให้รัฐวิสาหกิจนำส่งเงินเป็นรายได้แผ่นดินตามที่สำนักงานงบประมาณ ได้ประมาณเงินรายได้นำส่งรัฐ และพิจารณาหาแหล่งเงินกู้ภายในประเทศให้แก่รัฐวิสาหกิจ

2.2 พิจารณาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่องการกำหนดระเบียบข้อบังคับที่กฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ ได้กำหนดอำนาจเป็นของคณะรัฐมนตรี

2.3 วิเคราะห์เกี่ยวกับการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงการจัดแบ่งส่วนงานและจัดองค์การของรัฐวิสาหกิจ การจำแนกตำแหน่งให้เหมาะสมกับลักษณะงาน ตลอดจนการกำหนดและปรับปรุงอัตราเงินเดือนและค่าจ้างของพนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจและติดตามสถานการณ์แรงงานข้อพิพาทและข้อเรียกร้องของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ

2.4 มีหน้าที่ด้านการบริหารทรัพย์สินรัฐบาล ค้ำประกันควบคุมดูแลและติดตามผลประโยชน์ของรัฐ และการดำเนินงานของธุรกิจต่าง ๆ ที่รัฐถือหุ้นต่ำกว่าร้อยละ 50 รวมทั้งเร่งรัดและติดตามเงินปันผลของรัฐวิสาหกิจ และธุรกิจที่รัฐถือหุ้น ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะต่อกระทรวงการคลังในการพิจารณาซื้อหรือจำหน่ายหุ้น หรือการร่วมทุนต่าง ๆ ของรัฐบาล

2.5 พิจารณาให้ความเห็นขอจัดสรรกำไรสุทธิ รวมทั้งการอนุมัติจ่ายเงินโบนัสกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ

2.6 พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับนโยบายการลงทุนหรือแปรสภาพรัฐวิสาหกิจให้คณะรัฐมนตรี ตลอดจนควบคุม กำกับดูแลให้รัฐวิสาหกิจดำเนินไปอย่างถูกต้องในฐานะผู้ถือหุ้น

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (ส.ต.ง.)

ส.ต.ง. มีหน้าที่ความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2522 พอสรุปได้ดังนี้

1. ตรวจสอบรับรองงบการเงินและแสดงความเห็นตามมาตรฐานการสอบบัญชี ซึ่งรับรองทั่วไป ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2522 มาตรา 7 (39) วรรค 2 ในกรณีนี้จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2522 ข้อ 19 และ 20

2. ตรวจสอบสืบสวนในกรณีที่มีการร้องเรียนและตรวจสอบบัญชีและการจัดจ้าง

กระทรวงเจ้าสังกัด

มีหน้าที่ดูแลทั่วไปตามกฎหมายจัดตั้งและข้อบังคับของรัฐวิสาหกิจ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ

มีหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลทั่วไป แต่งตั้งหรือคัดเลือกผู้บริหารระดับสูงของรัฐวิสาหกิจเสนอต่อผู้มีอำนาจตามกฎหมาย อนุมัติข้อบังคับว่าด้วยการบริหารรัฐวิสาหกิจ อนุมัติเงินงบประมาณและงบดุลของรัฐวิสาหกิจและหน้าที่อื่นๆ ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย จัดตั้งรัฐวิสาหกิจ

คณะกรรมการอื่นที่รัฐบาลจัดตั้ง

นอกจากองค์กรที่เป็นส่วนราชการดังกล่าวแล้ว ยังมีคณะกรรมการที่มีหน้าที่ดูแลรัฐวิสาหกิจในระดับสูง ซึ่งรัฐบาลชุดต่าง ๆ มักจัดตั้งขึ้น เช่น คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจแห่งชาติ เป็นต้น

การจัดทำงบประมาณของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นรัฐวิสาหกิจนิติบุคคล ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 โดยถือเป็นรัฐวิสาหกิจ ประเภทสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ เนื่องจากเป็นกิจการบริการขั้นพื้นฐานที่จะเป็นสื่อในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยจัดให้มีบริการอย่างเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การจัดทำงบประมาณประจำปีซึ่งเกี่ยวข้องกับการควบคุมให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยสามารถปฏิบัติงาน อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด จำเป็นที่จะต้องพิจารณารายละเอียดประกอบที่สำคัญดังนี้

1. หน้าที่และความรับผิดชอบ
2. ประเภทของงบประมาณรายจ่าย
3. การจัดทำงบประมาณประจำปี
4. การควบคุมการใช้งบประมาณ
5. การขอเพิ่มและการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
6. การรายงานผลการใช้งบประมาณ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ในการจัดทำงบประมาณประจำปีของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จะต้องมี การรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นและพอเพียงจากหน่วยงานและสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ซึ่ง มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณแตกต่างกันดังนี้

1. ผู้อำนวยการกองงบประมาณ

มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำงบประมาณ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของ กนอ. รวบรวมข้อมูลงบประมาณประจำปีจากทุกหน่วยงาน และสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ตลอดจนเสนอข้อคิดเห็น และจัดทำงบประมาณรวมประจำปีของ กนอ. เสนอต่อผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีและการเงิน รวมทั้งมีหน้าที่ในการควบคุมและรายงานผลการใช้ งบประมาณประจำปีของหน่วยงานและสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ของ กนอ. ต่อผู้- ำนวยการฝ่ายบัญชีและการเงิน สรุปและประเมินผลการใช้งบประมาณประจำปีเพื่อนำเสนอต่อ ผู้ว่าการ คณะกรรมการ กนอ. ตลอดจนพิจารณา และนำเสนอผู้ว่าการหรือคณะกรรมการ กนอ. เพื่อขออนุมัติการขอเพิ่ม เติมหรือเปลี่ยนแปลงงบประมาณประจำปีจากหน่วยงานและสำนักงาน นิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ

2. ผู้อำนวยการฝ่าย และผู้อำนวยการกองของทุกหน่วยงานในส่วนกลาง

มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำประมาณการรายได้และค่าใช้จ่าย แผนงานและ โครงการลงทุน พร้อมทั้งรายละเอียดประกอบการขอตั้งงบประมาณประจำปี เพื่อนำส่งให้กอง งบประมาณ และมีหน้าที่ในการควบคุมและรายงานผลการใช้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรให้เป็นไป โดยถูกต้องและ เหมาะสม

3. ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการ

มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมดูแลการจัดทำงบประมาณประจำปี พร้อมทั้ง รายละเอียดประกอบการขอตั้งงบประมาณของสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ และมีหน้าที่ใน การควบคุมดูแลการใช้งบประมาณและการรายงานของสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ให้เป็น ไปโดยถูกต้องและ เหมาะสมตามที่ กนอ. กำหนด

4. ผู้จัดการสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ

มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำประมาณรายได้และค่าใช้จ่าย พร้อมทั้งรายละเอียดประกอบการจัดทำงบประมาณประจำปี เสนอต่อผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการ และมีหน้าที่ในการควบคุมและรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรรต่อผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการ

ประเภทของงบประมาณรายจ่าย

งบประมาณรายจ่ายประจำปีของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย แบ่งออกเป็น

2 ประเภทคือ

1. งบประมาณลงทุน
2. งบประมาณทำการ

1. งบประมาณลงทุน เป็นรายการที่ประมาณว่าจะจ่ายเพื่อก่อให้เกิดทรัพย์สินถาวรหลัก รวมทั้งเพื่อขยายงานหรือการทดแทนทรัพย์สินเดิม ซึ่งมีลักษณะเป็นสาระสำคัญ หรือเป็นการปรับปรุงงานให้ดีขึ้นหรือรายจ่ายเพื่อซื้อกิจการหรือหุ้นของหน่วยงานอื่น โดยจัดทำขึ้นตามแผนงานและโครงการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของ กนอ. รวมทั้งมีการกำหนดระยะเวลาเริ่มดำเนินการ ระยะเวลาสิ้นสุดโครงการและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการแต่ละปีงบประมาณ งบประมาณลงทุนประกอบด้วย

1. งบประมาณการลงทุนที่เป็นโครงการ เป็นงบลงทุนระยะยาว
2. งบประมาณลงทุนที่ไม่เป็นโครงการ เป็นงบลงทุนประจำปี

2. งบประมาณทำการ เป็นงบประมาณที่จัดทำขึ้นในแต่ละปี ตามเป้าหมายและแผนงานที่กำหนดโดยหน่วยงาน และสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ของ กนอ. รวมทั้งความจำเป็นของการใช้จ่ายบางประเภท และนโยบายที่กำหนดโดย กนอ. งบประมาณทำการประกอบด้วย ประมาณการรายได้และรายจ่ายในการดำเนินงานประจำปี

การจัดทำงบประมาณประจำปี

ในการจัดทำงบประมาณประจำปีของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ต้องดำเนินการตามนโยบายและ เป้าหมายที่กำหนดโดยฝ่ายบริหารของ กนอ. และต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี โดยผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำหรับงบลงทุนที่ขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลจะต้องผ่านการพิจารณาจากสำนักงานงบประมาณและ เสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ส่วนของงบท่า การให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

การจัดทำงบประมาณประจำปีของ กนอ.แบ่ง เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การจัดทำงบประมาณเพื่อเสนอสำนักงานงบประมาณ
2. การจัดทำงบประมาณเพื่อเสนอคณะกรรมการ กนอ.และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การจัดทำงบประมาณเพื่อเสนอสำนักงานงบประมาณ

ในช่วงระหว่างไตรมาสแรกของปีที่ยังจัดทำงบประมาณ สำนักงานงบประมาณจะส่งปฏิทินงบประมาณพร้อมทั้งวิธีการจัดทำงบประมาณประจำปี และแบบฟอร์มเอกสารสำหรับการจัดทำงบประมาณให้ กนอ. เพื่อจัดทำและ เสนอสำนักงานงบประมาณภายในกำหนดเวลาตามปฏิทินงบประมาณ ดังนั้นเมื่อเริ่มไตรมาสแรกของปีงบประมาณทุกปี ผู้อำนวยการกองงบประมาณ จะเตรียมการเพื่อจัดทำงบประมาณของปีถัดไป โดยขอรับมอบนโยบายจากฝ่ายบริหาร และรับมอบแผนงานประจำปีจากหน่วยงานและสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ เพื่อใช้ในการจัดทำงบประมาณ ให้บรรลุเป้าหมายตามที่ผู้บริหารได้กำหนดไว้และให้เป็นไปตามข้อกำหนดของสำนักงานงบประมาณ แผนงานประจำปีจะประกอบด้วยโครงการต่าง ๆ ที่จะดำเนินการโดยระบุลักษณะ ของโครงการ วัตถุประสงค์ ระยะเวลาดำเนินการ เงินลงทุนและแหล่งเงินทุนของแต่ละโครงการไว้ด้วย กองงบประมาณจะรวบรวมแผนงานที่ได้รับจากหน่วยงานและสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ของ กนอ. เพื่อนำมาวิเคราะห์และสรุปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี (เงินอุดหนุนจากรัฐบาล) โดยใช้แบบฟอร์มตามที่สำนักงานงบประมาณกำหนด พร้อมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ในการประมาณการรายได้และค่าใช้จ่ายประจำปีให้สอดคล้องกับนโยบายของฝ่ายบริหาร

และดำเนินการจัดทำประมาณการรายได้และค่าใช้จ่ายในปีนั้นของ กนอ. ตลอดจนประมาณการอื่นที่กำหนดโดยสำนักงบประมาณ หลังจากการจัดทำเอกสารประมาณการเพื่อขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี และ เอกสารประมาณการรายได้และค่าใช้จ่ายประจำปีของ กนอ. เสร็จสิ้นแล้ว กองงบประมาณจะเสนอผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีและการเงิน เพื่อนำเสนอผู้ว่าการพิจารณาเสนอคณะกรรมการ กนอ. เพื่อให้ความเห็นชอบแล้ว ส่งให้สำนักงบประมาณภายในเวลาที่กำหนดตามปฏิทินงบประมาณประจำปี

การจัดทำงบประมาณเพื่อเสนอคณะกรรมการ กนอ. และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

งบประมาณประจำปีจัดทำเพื่อเสนอคณะกรรมการ กนอ. และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประกอบด้วยงบประมาณลงทุนทั้งส่วนที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล (ตามเอกสารที่ส่งให้สำนักงบประมาณ) ส่วนที่ใช้เงินกู้ และส่วนที่ใช้เงินรายได้ของ กนอ. ตลอดจนงบประมาณที่เตรียมไว้สำหรับจัดสรรให้แก่หน่วยงานและสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ โดยตัวเลขตามที่ปรากฏในเอกสารงบประมาณนี้ต้องสอดคล้องกับเอกสารงบประมาณที่เสนอผ่านขั้นตอนการพิจารณาของสำนักงบประมาณและคณะรัฐมนตรีด้วย ซึ่งในการจัดทำงบประมาณประจำปีเพื่อเสนอคณะกรรมการ กนอ. กองงบประมาณจะกำหนดให้หน่วยงานและสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ส่งเอกสารการขอตั้งงบประมาณเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์และรวบรวมจัดทำงบประมาณรวมของ กนอ. โดยเริ่มตั้งแต่ต้นไตรมาสที่ 2 ของปีก่อนปีงบประมาณ กองงบประมาณจะกำหนดแนวทางในการจัดทำงบประมาณประจำปีซึ่งประกอบด้วย นโยบาย กนอ. หลักเกณฑ์ในการประมาณการรายได้และค่าใช้จ่าย พร้อมทั้งแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในการขอตั้งงบประมาณเสนอผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีและการเงิน และผู้ว่าการเพื่อสั่งการให้หน่วยงานและสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ยึดถือปฏิบัติและจัดทำเอกสารรายละเอียดการขอตั้งงบประมาณประจำปีส่งให้กองงบประมาณภายในระยะเวลาที่กำหนด

หลักเกณฑ์ในการประมาณหาจำนวนเงินงบประมาณที่จะขอตั้งตามประเภทบัญชีรายได้และค่าใช้จ่าย พร้อมทั้งวิธีการแยกประเภทค่าใช้จ่ายออกตามกิจกรรมและวิธีการในการประมาณการรายได้และค่าใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์ จะแสดงไว้ในแบบฟอร์มการขอตั้งงบประมาณ ซึ่งประกอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การคำนวณหาค่าเฉลี่ยโดยใช้ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงในอดีตและประมาณการของปีปัจจุบัน
2. การประมาณการเพิ่ม-ลดจากสถิติของปีก่อนและปีปัจจุบัน
3. การคำนวณโดยกำหนดแผนงานที่จะทำในปีหน้า

การขอตั้งงบประมาณประจำปี หน่วยงานและสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ต้องยึดถือเป้าหมายและนโยบายของ กนอ. เป็นหลักในการกำหนดแผนงานประจำปีให้สอดคล้องกัน ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงสภาพข้อเท็จจริงด้วย โดยใช้การคำนวณจากฐานข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงในอดีตและประมาณการของปีปัจจุบัน เพื่อหาแนวโน้มของประมาณการสำหรับการตั้งงบประมาณปีหน้า ในกรณีที่คาดว่าจะได้ว่าแนวโน้มอาจจะไม่เป็นไปตามที่คำนวณได้ จะต้องปรับค่าประมาณการให้เป็นไปตามที่คาดว่าจะได้ว่า โดยแสดงเหตุผลประกอบด้วย นอกจากนี้ต้องมีการกำหนดแผนงานประจำปีให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของหน่วยงานและสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ เพื่อให้การจัดทำประมาณการรายได้และงบประมาณค่าใช้จ่ายเป็นไปตามเป้าหมายและแผนงานของ กนอ. เมื่อหน่วยงานและสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ จัดทำเอกสารการขอตั้งงบประมาณประจำปีตามแบบฟอร์มและแนวทางที่กองงบประมาณกำหนดเรียบร้อยแล้ว จะรวบรวมเอกสารทั้งหมดเพื่อจัดทำสรุปรายการขอตั้งงบประมาณประจำปี-รายเดือน และจัดส่งสรุปพร้อมเอกสารการขอตั้งงบประมาณทั้งหมดให้กองงบประมาณภายในเวลาที่กำหนด

เมื่อได้รับเอกสารการขอตั้งงบประมาณประจำปีจากหน่วยงานและสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ แล้ว กองงบประมาณจะวิเคราะห์ความเหมาะสมของจำนวนเงินในแต่ละหน่วยงานขอตั้ง พร้อมทั้งรวบรวมจัดทำงบประมาณรวมของทุกหน่วยงานนำเสนอผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีและการเงิน และนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาประมาณการประจำปี เพื่อพิจารณาการกำหนดวงเงินตามความเหมาะสม เพื่อนำเสนอผู้ว่าการพิจารณาให้ความเห็นชอบ หลังจากที่ผู้ว่าการให้ความเห็นชอบแล้ว กองงบประมาณจะจัดทำเอกสารงบประมาณของ กนอ. เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการ กนอ. โดยรูปแบบของเอกสารงบประมาณดังกล่าวควรประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

1. สารบัญ
2. สรุปนโยบาย แผนงานประจำปี และโครงการลงทุน
3. ประมาณการงบดุลและงบกำไรขาดทุน
4. ประมาณการเงินสคริป-จ่าย และแหล่งเงินทุน

5. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ประมาณการ
6. ประมาณการรายได้ รายจ่าย และกำไรขาดทุนตามงบประมาณ
7. รายละเอียดประกอบงบปฏิบัติการ
8. รายละเอียดประกอบงบลงทุน

หลังจากคณะกรรมการ กนอ. อนุมัติงบประมาณประจำปีแล้ว กองงบประมาณ จะจัดทำรายงานงบประมาณตามแบบฟอร์มที่กำหนดส่งให้กระทรวงอุตสาหกรรมและสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อพิจารณาและ เสนอความเห็นต่อ คณะรัฐมนตรีต่อไป

การควบคุมการใช้งบประมาณ

หน่วยงานในส่วนกลางและสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ มีหน้าที่ในการควบคุมการใช้งบประมาณภายในหน่วยงานให้เหมาะสมในการควบคุม การใช้งบประมาณรายจ่าย จะต้องมีการบันทึกรายละเอียดวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร การใช้งบประมาณ และจำนวนงบประมาณคงเหลือเพื่อจะได้ทราบการเปลี่ยนแปลง และจำนวน งบประมาณที่จะมีใช้ต่อไปได้เสมอ ดังนั้นหน่วยงานและสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ จะ ใช้ทะเบียนคุมงบประมาณรายจ่าย เพื่อช่วยในการบันทึกและควบคุมการใช้งบประมาณให้มี ประสิทธิภาพ โดยมีรายละเอียดที่สำคัญดังนี้

1. รหัสบัญชี
2. หมวดและประเภทบัญชี
3. จำนวนงบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งสิ้น
4. ช่องวันเดือนปีที่บันทึกรายการ
5. ช่องอ้างอิง เอกสารที่ใช้ในการบันทึกรายการ
6. ช่องคำอธิบายรายการ
7. ช่องงบประมาณคงเหลือแยกเป็นงบประมาณเหลือมือปี และงบประมาณของปีปัจจุบัน
8. ช่องกันเงินงบประมาณไว้รอจ่าย
9. ช่องจ่ายแล้ว หรืองบประมาณใช้ไป

ในการใช้งบประมาณของหน่วยงานและสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ต้องมีการขออนุมัติเพื่อดำเนินการและขอเงินงบประมาณรายจ่าย สำหรับใช้ในการดำเนินการแต่ละเรื่อง เจ้าหน้าที่ผู้จัดทำทะเบียนคุมงบประมาณรายจ่ายจะบันทึกรายการขออนุมัติลงในช่อง "กักเงิน" และบันทึกหักงบประมาณจัดสรรด้วยจำนวนเดียวกัน เมื่อมีการจ่ายเงินหรือมีการใช้เงินจำนวนนั้นไปจริง จึงจะบันทึกตัดจ่ายงบประมาณนั้นในช่อง "จ่าย" และบันทึกหักรายการกันเงินออกด้วยจำนวนเดียวกัน ซึ่งจะทำให้หน่วยงานสามารถทราบสถานะของงบประมาณที่จัดสรรไปห้า ในขณะที่มียอดคงเหลือเท่าใดที่กักเงินไว้แต่ยังไม่ได้จ่ายเท่าใดและที่จ่ายเงินแล้วมีจำนวนเท่าใด ทุกสิ้นเดือนจะต้องรวมจำนวนเงินทุกรายการของทะเบียนคุมงบประมาณรายจ่ายในช่อง "งบประมาณคงเหลือ" ช่อง "กักเงิน" และช่อง "จ่าย" เพื่อหายอดคงเหลือยกไปเดือนหน้า และทุกสิ้นปีงบประมาณหลังจากรวมยอดประจำเดือนแล้ว จะยกยอดไปปีงบประมาณหน้าได้เฉพาะจำนวนเงินคงเหลือในช่อง "กักเงิน" ที่เป็นการกักเงินเหลือมปีเท่านั้น เพราะรายการดังกล่าวยังถือว่าเป็นการใช้งบประมาณผูกพันต่อเนื่องจากปีเก่า สามารถยกยอดมาจ่ายเงินในปีงบประมาณใหม่ได้ ก่อนสิ้นปีงบประมาณ กองงบประมาณจะแจ้งให้หน่วยงานและสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ รายงานจำนวนเงินงบประมาณที่หน่วยงานนั้นจะขอเงินเหลือมปี เพื่อยกยอดงบประมาณปีปัจจุบันที่ขออนุมัติดำเนินการ หรือ มีสัญญาผูกพันแล้วไปตั้งจ่ายในปีหน้า สำหรับจำนวนเงินที่ขอเงินเหลือมปีจะยกยอดไปตั้งในทะเบียนคุมงบประมาณของปีงบประมาณหน้าในช่อง "งบประมาณเหลือมปี" และเมื่อมีการใช้เงินจำนวนนี้แล้ว จะบันทึกรายการตัด "งบประมาณเหลือมปี" ไปเข้าช่อง "จ่าย" ได้ทันที โดยไม่ต้องบันทึกรายการในช่อง "กักเงิน" อีก ทั้งนี้เนื่องจากรายการงบประมาณเหลือมปีได้มีการขอเงินไว้ในปีงบประมาณก่อนแล้ว ในการควบคุมงบประมาณลงทุน กองงบประมาณมีหน้าที่ในการควบคุมรายละเอียดของงบประมาณลงทุนทั้งหมด โดยการบันทึกตัดยอดการจ่ายเงินแต่ละครั้งลงในรายละเอียดโครงการ ตามเอกสารที่ส่งมาจากหน่วยงานและสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ

การขอเพิ่ม และการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

ในกรณีที่หน่วยงานและสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ มีความจำเป็นต้องใช้งบประมาณเกินกว่าที่ได้รับจัดสรร จะต้องเสนอขออนุมัติจากผู้ว่าการโดยผ่านการพิจารณาจากกองงบประมาณ หน่วยงานที่ขอเพิ่มงบประมาณจะต้องจัดทำแผนงานชิ้นใหม่ แสดงรายละเอียดรายการ

ที่เปลี่ยนแปลงจากแผนเดิมที่ได้กำหนดไว้ในการขอตั้งงบประมาณประจำปี ประกอบคำขออนุมัติ เพิ่มงบประมาณด้วย และสำหรับกรณีที่หน่วยงานต้องการขอโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณที่ได้รับ จัดสรร จะกระทำได้อย่างไรดีเจื่อนายดังต่อไปนี้

1. การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณของหน่วยงาน และสำนักงานนิคมอุตสาหกรรม ต่าง ๆ จะโอนเปลี่ยนแปลงประเภทค่าใช้จ่ายภายในหมวดเดียวกัน หรือต่างหมวดกันก็ได้ แต่ เงินรวมหลังจากโอนเปลี่ยนแปลงแล้วต้องไม่เกินวงเงินรวมตามที่ได้รับจัดสรร

2. การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณต้องเสนอขออนุมัติจากผู้นำการ โดยผ่านการ พิจารณาจากผู้อำนวยการกองงบประมาณ

การรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ

การกำหนดให้มีการรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้ผู้บริหารทราบผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายและแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ และเพื่อรายงานข้อมูลที่เป็น สำหรับใช้ในการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร เพื่อให้การบริหารงานของ กนอ. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งในรายงานดังกล่าวควรประกอบด้วย ข้อมูลที่สำคัญทางด้านวิชาการ การวิเคราะห์ และข้อมูลทางการเงิน โดยแสดง เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ และ ผลการดำเนินงานกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร พร้อมทั้งอธิบายสาเหตุที่ทำให้ผลการปฏิบัติงาน และผลการดำเนินงานตามที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างจากประมาณการหรือยอดตามงบประมาณไว้ใน รายงานวิเคราะห์ผลต่าง